

Мр Ивана Ђорђевић¹
МА Љиљана Келемен²

Висока школа струковних студија за васпитаче
„Михаило Палов”, Вршац

ПРИКАЗ ПУБЛИКАЦИЈЕ „20 ГОДИНА О ДАРОВИТОСТИ”

(приредиле Ивана Ђорђевић и Љиљана Келемен, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу, 2014)

Публикација *20 година о даровитости* у издању Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу 2014. године настала је поводом обележавања јубиларне двадесетогодишњице међународног научно-стручног скупа о даровитима. Конципирана је тако да одговори на неколико захтева, односно да да одговоре на следећа питања:

1. Које су (уже) теме око којих се фокусирао сваки округли сто о даровитима?
2. Ко су били уводничари, те теме уводних излагања у протеклих 20 година?
3. Колико је научника и стручњака из целог света учествовало на скуповима о даровитима?
4. Које су књиге, релевантне за тематику скупа, приказане на округлим столовима о даровитима?
5. Ко су суорганизатори и покровитељи скупа?

Најобимнији и завршни део публикације представља библиографија свих радова објављених у периоду од 1995. до 2014. године у зборницима (1–19) сада Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац.

...

Публикација започиње *Уводом* (стр. 3–10), у којем проф. др Грозданка Гојков подсећа на рађање идеје о организовању округлог стола о даровитости, о првобитном концепту скупа, о друштвено-историјским околностима у којима је настајао и развијао се, те научним трендовима које је пратио. Издајамо:

На Високој струковној школи за васпитаче „Михаило Палов” овом се питању [изучавању даровитости и кривости, прим. прир.] с научног аспекта пришло пре 20 година (тадашња Виша школа за образовање васпитача), јер се схватила извесност да су могућности даровитих и креативних појединаца у смислу давања доприноса за развој друштва велике, а виделе су се и велике могућности образовања као одлучујућег фактора њиховог откривања, подстицања и развоја. Подршка за ово нађена је у налазима бројних истраживања, а значајна

---

¹ ivanacurcin@yahoo.com

² ljiljana.kelemen@uskolavrsac.in.rs

је била и свест о томе да је досадашњи напредак човечанства постигнут захваљујући, углавном, даровитима и креативним појединцима, као и у парадоксалној чињеници да се друштво није могло током скоро читава два миленијума навикнути на изузетке какви су даровити. [...] Свесни овога настојали смо да окупљамо познате ауторе из наше земље и ближег и даљег окружења, мислећи да ће се под притиском научних сазнања о значају подстицања даровитости и креативности прилике у том погледу мењати на боље за појединце и друштво. Ово се свакако уклапало и у педагошку функцију Школе која се окренула овоме подухвату. А оваквом усмерењу допринело је и тада већ усвојено научно схватање да даровити и креативни појединци неће увек сами наћи пут да остваре своје потенцијале, ако им средина у којој се развијају не пружа подстицаје (Гојков 2014: 3–4).

Ауторка даље указује, између осталог, на то да су налази истраживања о могућностима вежбања и развијања даровитости и креативности у свету подстакли даровите да формирају своја удружења, чија се улога састоји не само у пружању конкретне подршке даровитим и креативним појединцима, већ и у погледу охрабривања и давања конкретне подршке теоријском и истраживачком раду у тој области. Издваја рад „The European Council for high Ability” (ЕСНА), сарадњу са другим институцијама које су се бавиле истим или сличним питањима, наводи пројекте и семинаре које су креирали и у којима су учествовали углавном истраживачи и научници афирмисани на округлим столовима о даровитост, те указује на активности Истраживачко-едукативног центра. У вредности ових скупова уврштава доприносе који се односе на бројне аспекте проучавања даровитости.

...

Први део књиге (стр. 10) садржи све (уже) теме скупова о даровитима (од 1. до 19. скупа). Пошло се од теме 1. округлог стола, одржаног давне 1995. године (17. маја): *Даровитост на предшколском и млађем школском узрасту*. На скупу су се, у наредним годинама, а према забележеним темама, разматрала питања о могућностима и стратегијама подстицања, подршке и идентификације даровитости, а пажња је била посвећена и истраживањима улоге фактора који подстичу развој даровитости. Даровити су посматрани у курикуларној реформи, у процесу глобализације и у односу са одраслима. На 18. округлом столу дискутовало се тако о методолошким проблемима истраживања даровитости (уп. тема *Методолошки проблеми истраживања даровитости*), на 19. скупу разматран је однос даровитих и квалитета образовања, а тема јубиларног 20. округлог стола била је *Даровитост и креативност – развојна перспектива креативне перформансе*. Свака тема конципирана је са циљем „да се схвате и подрже даровитост и креативност као суштинска обележја људског бића”, како истиче проф. др Грозданка Гојков у *Уводу* (стр. 6).

У другом делу публикације (стр. 11–13) сабрани су основни подаци о уводничарима из Београда, Новог Сада, Љубљане, Охрида, Бања Луке, Арада, Битоле, Алборга (Данска), Вршца итд. који су својим излагањима пружали неопходне импULSE за дискусије, те утицали на разматрање проблема даровитости са више аспеката.

Трећи део књиге (стр. 14) доноси статистички значајан податак о укупном броју учесника на округлим столовима о даровитости. Према примедби приређивача, број досадашњих учесника скупа је знатан – на 19 округлих столовима о даровитости учествовало је 1045 научника и стручњака различитих профила из наше земље и ван ње, што је дало овом скупу међународни и интердисциплинарни карактер.

Од 1. округлог стола, саопштења учесника скупа, објављују се у *Зборнику* сада Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“ у Вршцу. Укупан број радова (закључно са радовима објављеним у *Зборнику 19*) којима се обрађује проблематика васпитно-образовног рада са даровитима је 850 (в. стр. 15), а како примећује проф. др Г. Гојков у *Уводу* (стр. 9) – „значајна потврда за вредност труда свих истраживача и допринос објављених зборника [...] је и цитираност ових радова у Србији, али и ван ње“.

Концепција *Зборника* – од *Зборника бр. 2* – употпуњена је и приказима књига, релевантних за тематику којом се скуп бави, те су у публикацији (стр. 16–19) наведени наслови дела и њихови аутори, као и аутори приказа књига, којих је, како је установљено прегледом зборника, до сада било укупно 30 (стр. 19).

Са намером да се истакне њихов велики допринос и подршка, у петом делу публикације (стр. 20) издвојени су покровитељи скупа, али и сви суорганизатори, будући да се од 1999. године научни скупови о даровитости организују у сарадњи са другим институцијама из наше земље али и из Румуније, Словеније и Македоније...

У завршном делу књиге (стр. 21–58) дати су основни библиографски подаци о свим објављеним радовима у *Зборнику* Високе школе у протекле две деценије. Приликом сакупљана података коришћен је и рад доц. др Александре Гојков Рајић „Десет година са даровитима“, објављен у *Зборнику бр. 10* из 2004. год.

...

Публикација *20 година о даровитости* је каталогизована као електронски извор. Изабрана форма омогућава да се употребом опције *Пронађи* (енгл. *Find*) једноставно дође до података о нпр. фреквентности одређене лексеме у насловима радова који су публиковани у зборницима у протеклих 20 година. На овај начин уочено је да 191 рад у свом наслову има одредницу *даровитост*, 72 пута је то *креативност*, 28 радова реториком наслова имплицира садржај о *стратегијама* подстицања даровитости, а укупно је 5 радова који се баве *културом говора* даровитих, што пружа, између осталог, путоказ ка идентификацији поља, поготово лингвистичких, у којима се може унапредити рад са даровитима. Електронска форма публикације пружа и могућност да се материјал стално унапређује и иновира.

Књига је упопуњена изабраним фотографијама са циљем да обогате основни текст, те да призову минуле дане, освеже сећања и на пријатна дружења која су редовно пратила ове стручне скупове.

...

Како приређивачи публикације примећују, рад на публикацији *20 година о даровитости* био је инспиративан, а могло би се рећи, и добар путоказ за стремљења, истрајност и друга значајна својства истраживача који су се добар део свога живота бавили даровитима.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

159.928-053.5(082)

МЕЂУНАРОДНИ научни скуп "Даровитост и креативност - развојна перспектива креативне перформансе" (20 ; 2014 ; Вршац)

Zbornik 20 / [Međunarodni naučni skup] "Darovitost i kreativnost - razvojna perspektiva kreativne performanse", [Vršac, 06.06.2014.] ; [zbornik uredili Grozdanka Gojkov, Aleksandar Stojanović ; prevodilac rezimea Jelena Prtljaga]. - Vršac : Visoka škola strukovnih studija za vaspitače "Mihailo Palov" ; Arad : Universitatea de Vest "Aurel Vlaicu", 2015 (Beograd : Fiducija 011). - 306 str. ; 25 cm

Radovi na više jezika. - Tiraž 100. - Rezime na engl. jeziku uz većinu radova.

ISBN 978-86-7372-213-9

a) Даровита деца - Зборници
COBISS.SR-ID 296223751